

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Macieja Cendrowskiego

pt.: Narracja filmowa w świetle procesów przetwarzania informacji – ujęcie eklektyczne”

Rozprawa doktorska podejmuje problematykę narracji filmowej rozważaną w świetle ujęcia semiotycznego i kognitywistycznego, dla których autor znajduje wspólną przestrzeń analizy jaką są procesy przetwarzania informacji.

Celem pracy jest wypracowanie nowego ujęcia narracji filmowej w oparciu o koncepcje rozwoju procesów psychicznych Jean'a Piageta, zaburzeń psychicznych Andrzeja Jakubika oraz rozwoju osobowości Luigii Rulli, które służyłoby bardziej trafnej analizie filmów i świadomemu ich tworzeniu. By zrealizować ten cel ukazano wspólny dla tych ujęć paradygmat poznawczy oparty na procesach przetwarzania informacji. Podobnie wskazano, że u źródeł podejścia semiotycznego, kognitywistycznego leżą wspomniane procesy. Zwrócono również uwagę na to, że wiedza neurologiczna zdaje się potwierdzać koncepcję procesów przetwarzania informacji. Pod kątem tych procesów zanalizowano rozwój myśli narratologicznej i w oparciu o nie stworzono nową klasyfikację narracji oraz filmów.

Z tego względu pierwszy rozdział niniejszej pracy zawiera krytyczne omówienie historycznego rozwoju pojęcia narracji w ujęciu lingwistycznym i kognitywistycznym skupiając się na tych teoriach, które są najbardziej zbliżone do proponowanego eklektycznego ujęcia.

W rozdziale drugim procesy przetwarzania informacji zostały zidentyfikowane w różnych dziedzinach wiedzy od neurobiologii przez semiotykę na psychologii kończąc. Wskazano w nim na podobieństwa i powiązania między wymienionymi dziedzinami wiedzy, wskazano na podobne ujęcia osobowości w koncepcji Piageta, Jakubika i Rulli oraz podkreślono w jaki sposób każda z tych teorii rozwija refleksję nad procesami przetwarzania informacji.

Zwieńczeniem prowadzonej refleksji jest rozdział trzeci, w którym zostało przedstawione eklektyczne ujęcie narracji filmowej. Opiera się ono na koncepcji procesów przetwarzania informacji Jeana Piageta, jest uzupełnione przez koncepcję zaburzeń osobowości Andrzeja Jakubika oraz koncepcję rozwoju osobowości Luigi Rulli. W świetle eklektycznego ujęcia zostały wyróżnione kryteria pozwalające określać następujące rodzaje narracji i filmów: sensoryczno-motoryczne, bajkowo-baśniowe, przyczynowo-skutkowe, mityczne, symboliczne, restrukturalizacyjne, zrównoważone, niezrównoważone, silnie stymulujące, słabo stymulujące, naturalne, autotranscendentne egocentryczne, autotranscendentne filantropijne, autotranscendentne teocentryczne, niespójne oraz rozbieżne. Rozdział ten zawiera również przykładową analizę procesu twórczego oraz klasyfikację filmu doktorskiego „Spełniony sen” dokonane w oparciu o

eklektyczne ujęcie narracji. Ukazują one praktyczne zastosowanie wyróżnionych kryteriów analizy narracji zarówno w procesie jej tworzenia jak i w późniejszej jej klasyfikacji.

W zakończeniu zebrano wcześniej wymienione wnioski oraz zarekomendowano rozwój eklektycznego ujęcia przez kolejne analizy, a także wskazano na wzajemny wpływ filmów i rozwoju człowieka, który daje przestrzeń do dalszych badań.

Słowa kluczowe: narracja, film, psychologia, procesy przetwarzania informacji, osobowość, semiotyka, kognitywistyka, Ferdinand de Saussure, Jean Piaget, Andrzej Jakubik, Luigi Rulla